

Lietuvių kalba jau išleistos visos SOFIJOS Tyzenhauzaitės knygos

Šiomet Regionų kultūrinių iniciatyvų centras užbaigė iš prancūzų į lietuvių kalbą versti paskutinįjį rašytojos Sofijos Tyzenhauzaitės (1790–1878) romaną „Politikas nykštukas“ (vertėjas Virginijus Baranauskas) ir jį kartu su kitais dviem kūrinių (istoriniu romanu „Lenkas Santo Dominge, arba Jaunoji kreolė“ bei paskutiniaisiais rašytojos gyvenimo metais jos sukurtoomis litanijomis) išspausdino trečiajame ir kartu paskutiniajame jos „Raštų“ tome. Dabar jau skaitytojai turi galimybę visus šios rašytojos kūrinius skaityti lietuvių kalba. Knygas galima užsisakyti el. paštu zemaiciu@gmail.com. Jas taip pat platina ir internetinės parduotuvės www.patogupirkti.lt, www.knygos.lt.

Sofija TYZENHAUZAITĖ, jos šeima ir knygos

Sofija Tyzenhauzaitė de Šuazel-Gufjė (pranc. *Sophie de Choiseul-Gouffier*, 1790–1878) – grafiėnė, viena pirmųjų istorinės Lietuvos rašytojų moterų (kiti vardai – Viktorija ir Klementina).

Sofija gimė 1790 m. dabartinės Baltarusijos teritorijoje buvusiame, apie 50 km nuo Lietuvos sienos nutolusiame, anuo metu klestėjusiame Lydos pavieta Žaludko dvare, kuris nuo XVIII a. pr. priklausė grafams Tyzenhauzams. 1822 m., po rašytojos tėvo mirties, šį dvarą kartu su Žaludko miesteliu paveldėjo ir jį valdė Sofijos brolis Adolfas Rudolfas Tyzenhauzas (1790–1830).

Rašytojos tėvas – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) kariuomenės generolas majoras, nuo 1793 m. – pėstininkų gvardijos šefas, Šv.

Sofijos Tyzenhauzaitės „Raštų“ trečiojo tomo viršelis. Dailininkė Deimantė Rybakovienė

Stanislovo ir Baltojo erelio ordinų kavalierius, Rokiškio dvaro rūmų statytojas ir šeiminkas grafas Ignotas Tyzenhauzas (1760–1822), mama – Marija (Mariana) Pšezdzeckytė (1762–1843), žymaus LDK valstybės veikėjo Antano Pšezdzieckio (1718–1772) ir kunigaikštystės Kotrynos Oginskytės (1720–?) dukra. Sofijos sesuo Aleksandra Tyzenhauzaitė Giunterienė (1790–1843) buvo dailininkė, filantropė, brolis Konstantinas Tyzenhauzas (1786–1853) – dailininkas, iliustruotojas, pasaulyje plačiai žinomas zoologas ir ornitologas, daugelio mokslinių straipsnių, kelių knygų, tarp jų ir „Visuotinės ornitologijos“ (lenk. *Ornitologia powszechna*) trijų tomų, išleistų 1843–1846 m., autorius. Antrasis brolis Adolfas Rudolfas Tyzenhauzas (1783–1830) – visuomenės veikėjas, kariškis, Napoleono armijos pulkininkas, 1812 m. kovojęs prieš Rusijos armiją.

Sofija buvo dar maža, kai jos tėvų santykiai tapo komplikuoti ir jie išsiskyrė, tėvas įleido šaknis Rokiškyje, mama – Varšuvoje. Vėliau mergaitė augo, buvo lavinama pas giminaičius – grafo, LDK didžiojo generolo Juozapo Tomo Morikonio (1750–1811) ir Konstancijos Šadurskytės Morikonienės (1760–1830) šeimoje kartu su globėjų dukterimis Dorotėja ir Felicija. J. T. Morikonio brolis – LDK valstybės veikėjas, Vikmergės seniūnas, Taujėnų dvaro šeiminkas Benediktas Morikonis (1750–1839) buvo vedęs Sofijos motinos pusseserę. Knygoje „Reminiscencijos“ Sofija rašo, kad grafiėnė K.Šadurskytė Morikonienė buvo labai ge-